

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح حمایت از سلامت و حقوق جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪)»

طرح موضوع

طرح حمایت از سلامت و حقوق جانبازان بالای ۵۰ درصد با این استدلال که جانبازان، به دلیل مشکلات جسمی بیش از سایرین به ورزش نیاز دارند، برخی از آنها به دلیل مشکلات جسمی نیاز به پرستار در منزل دارند، تلاش می‌کند در قالب یک ماده واحد مشکلات آنها را مرتفع سازد و در عین حال امکانی فراهم سازد که جانبازان شاغل علاوه بر حقوق شغلی از حقوق جانبازی نیز برخوردار شوند. مطابق ماده واحد پیشنهادی که البته خود دارای ۴ بند است، دولت مکلف می‌شود که اعتبار مورد نیاز ورزش جانبازان را در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی کند، دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و صندوق‌های بازنشستگی موظف می‌شوند که هزینه پرستاری جانبازان بالای ۵۰ درصد یا کمتر که در منزل نگهداری می‌شوند را پرداخت کنند و جانبازان بالای ۵۰ درصد علاوه بر حقوق ناشی از شغل، از حقوق جانبازی نیز برخوردار شوند. البته طرح جانبازانی که دارای درصد از کمیسیون‌های پزشکی نیروهای مسلح هستند را مستثنا کرده است و محل تأمین اعتبار طرح را صرفه‌جویی در اعتبارات هزینه‌ای عنوان کرده است.

مشخصات طرح

دوره نهم - سال دوم

شماره ثبت:

۴۷۶

شماره چاپ:

۱۱۰۰

تاریخ چاپ:

۱۳۹۳/۴/۱۸

پیشینه قانونی

در خصوص جانبازان قوانین متعددی وجود دارد که از جمله مهمترین و متأخرترین آنها می‌توان به قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب سال ۱۳۹۱ اشاره کرد که در قالب ۷۶ ماده چگونگی خدمت‌رسانی در حوزه‌های مختلف به ایثارگران را مدنظر قرار داده است. مطابق این قانون خدمات بسیاری به ایثارگران داده شده است که حمایت‌های مطرح شده در طرح مورد بررسی از جمله آنهاست. مطابق با ماده (۷۲) قانون یاد شده کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون که دارای امکانات تفریحی فرهنگی، هنری و ورزشی می‌باشند «برای استفاده ایثارگران و خانواده آنان پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در بهره‌مندی از این تسهیلات در نظر گیرند». مطابق با ماده (۲۶) همان قانون نیز دولت موظف شده است به منظور حمایت از سلامت جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد و براساس شدت و نوع ضایعات ناشی از مجروحیت و میزان ساعت کاری که از جانبازان مراقبت می‌شود، نسبت به برقراری و پرداخت حق پرستاری و حق همیاری بر مبنای حداقل دستمزد ماهیانه کارگران اقدام و اعتبار مورد نیاز را در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید.

معاونت پژوهش‌های
اجتماعی - فرهنگی
دفا تر: مطالعات اجتماعی
مطالعات برنامه و بودجه
مطالعات حقوقی

نقاط قوت طرح

با توجه به اینکه تقریباً عموم خدماتی که از طریق این طرح به جانبازان ارائه خواهد شد به نوعی در قانون خدمات‌رسانی به ایثارگران آمده است، نقطه قوتی نمی‌توان بر طرح مترتب دانست الا اینکه به لحاظ اقتصادی مزایای بیشتری نسبت به قانون یاد شده، آن هم صرفاً برای جانبازان بالای ۵۰ درصد دارد.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۳۸۲۷

نقاط ضعف طرح

۱. طرح ارائه شده دارای بار مالی است و از این منظر مغایر با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی است.^۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۳/۵/۱۸

۱. مطابق نظر تفسیری شورای نگهبان درج عبارت از محل صرفه‌جویی به نحو مطلق و برای مدت نامحدود و بدون تعیین محل طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید رافع مغایرت با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی نیست.

۲. نحوه تأمین مالی در نظر گرفته شده نیز مشخص نیست و صرفاً به محل «صرفه‌جویی از اعتبارات هزینه‌ای» اشاره شده است.
۳. مشمول حقوق جانبازی کردن جانبازان بالای ۵۰ درصد شاغل، به منزله تبعیض نسبت به سایر جانبازان (اعم از جانبازان شاغل کمتر از ۵۰ درصد و جانبازان غیرشاغل) است و از این منظر شبهه مغایرت با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی را دارد.
۴. تحمیل بار مالی به کلیه مؤسسات عمومی غیردولتی (موضوع ماده (۵) قانون دیوان محاسبات و ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری) در حالی که برخی از این مؤسسات الزاماً تمام هزینه‌هایشان از محل بودجه‌های عمومی و دولتی تأمین نمی‌شود محل اشکال است.
۵. فعالیت‌های صندوق‌های بازنشستگی مبتنی بر قواعد بیمه‌ای است و صرفاً کسانی می‌توانند از مزایای آن برخوردار شوند که قبلاً به صندوق کسورات پرداخت کرده باشند. مضاف بر آن بند «۳» ماده (۲۶) قانون برنامه پنجم توسعه «یجاد هرگونه تعهد بیمه‌ای و بار مالی خارج از ارقام مقرر در جداول قوانین بودجه سنواتی برای صندوق‌ها» را ممنوع کرده است. از این منظر بند «۲» مغایر برنامه پنجم توسعه است و تصویب آن نیازمند دوسوم آرا است.
۶. توجیه حکم پیش‌بینی شده در بند «۴» ماده واحده (مستثنا شدن جانبازانی که دارای درصد از کمیسیون‌های عالی پزشکی نیروهای مسلح هستند) در هیچ کجای طرح از جمله مقدمه توجیهی مورد اشاره قرار نگرفته و بنابراین با فرض پذیرش بندهای قبلی، این بند مصداق تبعیض ناروا و مغایر بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است.

نتیجه‌گیری

با توجه به مغایرت طرح با اصولی از قانون اساسی و لحاظ شدن خدمات در نظر گرفته شده برای ایثارگران در قوانین مربوطه به آنها تصویب طرح توصیه نمی‌شود.

